

Професионално усавршавање за унапређење наставног процеса на Универзитету у Бањој Луци

БАЊА ЛУКА 2023.

Увод

Универзитет у Бањој Луци и Филозофски факултет обавјештавају и позивају наставно особље да учествује у серији предавања/радионица које ће се одржати током априла и маја 2023. године, са циљем професионалног усавршавања и унапређења наставног процеса на Универзитету.

Сенат Универзитета у Бањој Луци је на својој 91. сједници, одржаној дана 30.03.2023. године, разматрао и усвојио приједлог програма професионалног усавршавања за унапређење наставног процеса за сараднике и запослене Универзитета у Бањој Луци који организује Филозофски факултет у сарадњи са професорима са других факултета. Сврха ове одлуке и организације професионалног усавршавања је утемељена на чињеници да већина наставног особља током свог образовања није похађала предмете и курсеве који су се односили на унапређење наставничких компетенција, па је логична посљедица да значајан дио наставног особља није упознат са свим могућностима, методама и вјештинама које доприносе квалитетнијој настави. Професионално усавршавање наставног особља има кључну улогу у побољшању квалитета наставе и уопштено говорећи оснаживању академске заједнице, што ће у коначници допринијети да студенти стекну потребна знања и компетенције. Филозофски факултет као организатор професионалног усавршавања ће учесницима издати увјерења о по-

хаћању програма професионалног усавршавања која сарадници у настави прилажу приликом избора у виша академска звања.

Програм није заснован на екстерним пројектима и буџетима већ на доброј намјери и са свијешћу да кроз синергију и узајамну размјену снага и ресурса све чланице Универзитета у Бањој Луци могу да унаприједе свој рад и тако демонстрирају вриједности и смисао интегрисаног универзитета.

Распоред професионалног усавршавања

ТЕМЕ	ВОДИТЕЉИ	ДАТУМ
Дефинисање исхода учења на нивоу предмета и блок часа	проф. др Јоргић Драженко, проф. др Лакић Сениша	07.04.
Како подстицати више нивое знања, креативно и критичко мишљење студената?	проф. др Дробац Павићевић Милица; проф. др Зечевић Ивана	21.04
Примјена интерактивних техника учења у настави	проф. др Душанић Срђан; проф. др Михајловић Татјана; проф. др Скопљак Маргарета	28.04.
Реторичке вјештине у настави	проф. др Мојовић Никола	05.05.
Комуникација са студентима	проф. др Душанић Срђан; проф. др Лакић Сениша	12.05.
Вредновање студентских постигнућа	проф. др Матић Драган; доц. др Партало Драган	19.05.
Колаборативни дигитални алати у настави	Дамјенић Милана, МА; доц. др Пајкановић Александар	26.05.

Мјесто одржавања:

Вријеме:

Пријава учесника:

Напомена:

**Филозофски факултет (војводе Петра Бојовића 1А, Кампус), амфитеатар 203.
13,00-15,00 часова**

Прије одржавања сваког предавања / радионице академска заједница ће бити додатно информисана о појединачној теми, мјесту и времену одржавања, те линку на који ће се моћи потврдити учешће.

У случају непредвиђених околности организатор задржава право измјене распореда предавања, о чему ће академска заједница бити благовремено обавјештена.

Дефинисање исхода учења на нивоу предмета и блок часа (бирократска акробатика или просвјетитељски алат?)

Како подстицати више нивое знања, креативно и критичко мишљење студената?

Опис тема

Дефинисање мјерљивих исхода учења представља темељ високошколског образовања у којем у центру процеса стоји студент. Постављањем квалитетних исхода које студенти треба да стекну до краја блок часа или до краја предмета, наставници могу да осигурају да њихова настава буде фокусирана, релевантна и у складу са стварним потребама студената. Већина тренутног наставног кадра на Универзитету није искусила такав вид образовања у позицији студената, те је сасвим могуће да - копирајући сопствено искуство - креира своју наставу искључиво на основу садржаја приказаног у доступним уџбеницима. Циљ радионице је да покаже како дефинисање квалитетних исхода води сврсисходнијим наставним активностима и оцјењивању, али и да упозори на органичења аутоматизованог ослањања на формулаично дефинисане исходе.

Унаучним и стручним радовима о критичком и креативном мишљењу износе се позитивни ставови и оно се високо вреднује као компетенција за 21. вијек. Међутим, истовремено се може уочити да њихова примјена у пракси није заступљена у једнакој мјери као када се о њима говори. Поставља се питање зашто је то тако? Истраживања указују на постојање дилеме - да ли се кроз образовни систем треба подучавати критичко и креативно мишљење или оно треба бити инкорпорирано у образовни систем на другачији начин од директног подучавања. Упркос дилеми о начину подучавања, не доводи се у питање важност подстицања ових облика мишљења. Стога је обука посвећена

Примјена интерактивних техника учења у настави

Реторичке вјештине у настави

отклањању горе поменутих дилемама, као и демонстрирању техника и стратегија подстицања критичког и креативног мишљења у високом образовању.

Примјетили сте током предавања и вјежби да студенти нису довољно укључени, а понекад испољавају и незаинтересованост или досаду. Уколико желите да унаприједите атмосферу, те учините да наставни процес буде занимљивији и да подстиче критичко мишљење – кооперативно учење и употреба интерактивних техника може бити једно од рјешења. Интерактивне технике на креативан начин подстичу студенте на размишљање и групну дискусију, што доприноси функционалнијем и дугорочнијем знању, те већој мотивацији и постигнућу студената. Вриједност 20-ак интерактивних техника које ће бити представљене је у томе што су универзалног карактера и могу се примијенити у свакој научној области. Ова тема и усавршавање допринијеће да откријете нове и креативније начине за структурисање ваше наставе, те веће ангажовање студената.

Реторичке вештине су кључне за подучавање и пренос знања јер без обзира на савремену технологију у настави није могуће заобићи монолошки наступ, предавање и говор. Међутим, упитно је колико је универзитетско наставно особље оспособљено да у пракси примјењује бројне реторичке препоруке. Током обраде ове теме наставно особље ће бити упознато са неким кључним реторичким вјештинама и смјерницама како квалитетније предавати студентима. На примјер: структура предавања и како га започети; како одржавати

Комуникација са студентима

Вредновање студентских постигнућа

пажњу студената; какав треба бити ритам и темпо говора; невербална комуникација, кретање, гестови и мимика; важност употребе цитата, анегдота, конкретних примјера, шале; како завршити предавање; како се суочавати са тремом итд. Развој реторичких компетенција наставног особља може значајно помоћи да се унаприједи квалитет предавања и повећа заинтересованост студената.

Упркос бројним компетенцијама и вјештинама које предавач има, понекад крајњи исход може бити незадовољавајући због начина (не)комуницирања између наставног особља и студената. Најчешћи узроци су конфузна структура рада и размјена информација, кашњење у извршавању обавеза, обострани недостатак поштовања итд. Због тога је важно да наставно особље води рачуна о јасним каналима комуникације и структури рада, правременом и транспарентном информисању, начину опхођења према студентима. Током обраде ове теме, кроз интерактивну размјену искустава и препоруке предавача биће разрађени поменути изазови. Добра комуникација између универзитетских наставника и студената важан је дио образовног процеса и може имати кључну улогу за успјешну наставу и задовољство студената.

Да бисмо добили повратне информације како и колико напредују студенти током семестра, али и на крају сваког часа, неопходно је користити одређене технике вредновања и самовредновања. Када вреднујемо студенте најчешће се служимо техникама: усмено или писмено испитивање, практично провјеравање, комбиновано испитивање. Све технике носе

Колаборативни дигитални алати у настави

са собом одређене изазове који отежавају објективно оцјењивање због чега је важно познавати смјернице и критерије за креирање адекватних тестова за писмене провјере знања, а још већи изазов је вредновање усмених испита. Треба поменути и да постоји разлика између тзв. формативног оцјењивања које се одвија континуирано током цијелог семестра, те сумативног које се врши на крају комплетног процеса. Имајући у виду важност, сложеност и специфичности вредновања постигнућа, неопходно је да наставно особље буде детаљније упознато са овом темом.

Коришћење дигиталних алата у настави може унаприједити наставу на много начина. Адекватном употребом дигиталних алата побољшава се ангажовање и мотивација студената. Дигитални ресурси се могу прилагодити тако да задовоље индивидуалне потребе студената, пружајући персонализовано искуство учења. Употреба дигиталних средстава може промовисати инклузију и једнакост, те учинити студирање доступнијим студентима суоченим са различитим препрекама. Основни циљ ове радионице је да се наставно особље са почетним нивоима дигиталних вјештина упозна са користима и могућностима употребе *Google Workspace* колекције дигиталних алата у настави, те да их се мотивише на даље истраживање могућности интеграције ових и других дигиталних алата у свакодневни наставни процес.

Предавачи (према азбучном редослиједу)

Дамјенић Милана је виши асистент на Катедри за психологију Филозофског факултета, на предметима Статистика у психологији и Методологија психолошких истраживања. Дипломирала на Филозофском и Економском факултету Универзитета у Бањој Луци, а тренутно је студент завршне године докторских студија на Интердисциплинарном докторском програму из статистике Универзитета у Љубљани. Дужи низ година активно се бави изработом и употребом различитих дигиталних алатки у настави. Суоснивач и креативни директор у компанији за е-учење. Вјерује у трансформативну моћ дигитализације у образовању и цјеложивотном учењу.

Дробац Павићевић Милица је ванредни професор Филозофског факултета, ангажована на предметима из области педагошке психологије (психологија образовања). Поред научних референци, има богато искуство са интерактивном наставом кроз рад на факултету али и кроз одржавање цјелодневних обука за бројне друге институције. Посебно се бави темама из области развоја људских потенцијала попут креативности и креативног мишљења, критичког мишљења, стратегије учења и подучавања, комуникације и рјешавања проблема. Припремила је неколико приручника са радионицама о поменутиим темама и написала двије књиге о креативности и креативном мишљењу.

Душанић Срђан је редовни професор и декан Филозофског факултета, ангажован на предметима из области социјалне психологије. Поред објављених 12 књига и других научних референци, има богато искуство са интерактивном наставом кроз рад на факултету али и реализацију преко 2000 цјелодневних обука за бројне друге институције. Посебно се бавио темама из области развоја људских потенцијала попут комуникације, тимског рада, лидерства, рјешавања конфликта. Припремио неколико приручника са радионицама о поменутиим темама. Професионална и животна искуства стицао у 55 земаља.

Зечевић Ивана је редовна професорица на Филозофском факултету у Бањој Луци. Ангажована је на предметима из области педагошке психологије (психологија образовања). Поред научно-истраживачког рада има богато искуство и у образовању наставног особља, примјенама стратегија, метода и техника развоја критичког мишљења у васпитно – образовном систему. Учесница је неколико пројеката који су се бавили иновирањем наставних планова и програма, како на нивоу основног и средњег образовања, тако и на универзитетском нивоу.

Јоргић Драженко је редовни професор Филозофског факултета, ангажован на предметима из области андрагогије и опште педагогије. Поред научних референци и истраживања о унапређивању формалног и неформалног образовања одраслих, има искуства и са међународним пројекатима о изради оквира квалификација у високом образовању, гдје су значајно мјесто имали и поступци дефинисања исхода учења. До сада је написао неколико радова из области универзитетског образовања, а неки од њих се односе на статус изборних предмета, хибридно образовање, квалитет наставе за одрасле.

Лакић Сениша је ванредни професор на Катедри за психологију Филозофског факултета гдје предаје предмете из области методологије, статистике и психометрије. Његова истраживачка и стручна интересовања су везана за широк спектар тема, од процјене личности, психологије социјалних идентитета, Бејсијанске статистике, ефективних стратегија учења, до евалуације психосоцијалних пројеката и образовних процеса. Научна знања и искуства стицао у више држава Европе и САД.

Матић Драган је ванредни професор и шеф Катедре за рачунарске и информатичке науке на Природно-математичком факултету. Област његовог научног интересовања укључује примијењену математику, операциона истраживања, биоинформатику и рачунарску биологију. У току вишегодишње наставничке праксе учествовао је у већем броју домаћих и међународних пројеката који у фокус стављају јачање наставничких компетенција, укључујући области STEM образовања, дигиталне компетенције и вјештине за 21. вијек, као и друге савремене методичко-дидактичке приступе у настави.

Михајловић Татјана је редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци. Магистарски рад и докторску дисертацију одбранила је на темама које су повезане са школском педагогијом. Објавила је три научне монографије и већи број научних радова у оквиру којих је фокус истраживања самостално учење и проучавање историјског развоја праксе и теорије васпитања. Ангажована је на наставним предметима из уже научне области Општа педагогија. Активно је учествовала на семинарима и пројектима, обуци универзитетских наставника и сарадника чије су теме обухватале различите аспекте васпитно-образовног рада.

Мојовић Никола је дугогодишњи професор Правног факултета Универзитета у Бањој Луци гдје је, поред осталих предмета, предавао и предмет Правна реторика. Оснивач је Центра за реторику и говорништво "Institutio oratio" у склопу којег је дужи низ година подучавао студенте реторичким вјештинама и бесједништву. Члан је Одбора за правне науке при Одјељењу друштвених наука Академије наука и умјетности Републике Српске, те члан Предсједништва Удружења правника Републике Српске и члан Предсједништва Удружења правника Србије.

Пајкановић Александар је доцент на Електротехничком факултету Универзитета у Бањој Луци, гдје на Катедри за електронику изводи наставу из више предмета у области пројектовања и анализе интегрисаних кола. Најужа област научног интересовања је примјена слободних алата и технологија у развоју чипова. У склопу свог наставног рада дужи низ година користи интернет платформе (Google Classroom) у универзитетској настави и аутор је видео материјала о учењу на даљину који су објављени на званичном видео каналу Универзитета у Бањој Луци.

Партало Драган је доцент на Катедри за педагогију и методике Универзитета у Бањој Луци. Ангажован је на наставним предметима из области методологије научног истраживања васпитања и образовања. Истраживачка интересовања обухватају подручја квалитета универзитетске наставе, компетенција наставника, школске климе и вршњачких односа у образовању. Био је учесник различитих пројеката и семинара у области обезбеђења и унапређења квалитета у високом образовању. Обавља улогу координатора за обезбеђење квалитета на Филозофском факултету Универзитета у Бањој Луци.

Скопљак Маргарета је ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци. Магистрирала је, докторирала те објавила више научних радова и монографију из сфере интерактивног и кооперативног учења. Ангажована је на наставним предметима из уже научне области Методика васпитно-образовног рада. Активно је учествовала у обуци универзитетских наставника и сарадника, те семинарима и пројектима чије су теме обухватале различите аспекте васпитно-образовног рада.

Контакт за додатне информације

Контакт особа: Александра Симановић (Филозофски факултет)

Електронска пошта: aleksandra.simanovic@ff.unibl.org

Телефон: 051 322 780

Професионално
усавршавање
за унапређење
наставног процеса
на Универзитету у
Бањој Луци

[ПРИЈАВИТЕ СЕ ОВДЈЕ](#)

